

LIETUVOS KRAŠTOVAIZDŽIO ARCHITEKTŲ SAJUNGA

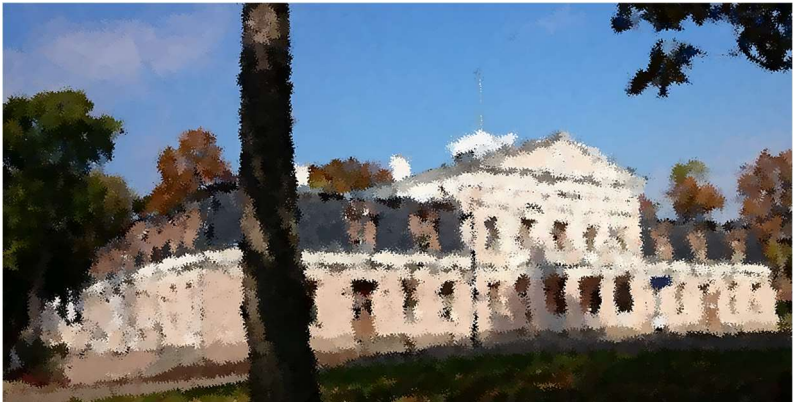
KRAŠTOVAIZDŽIO ARCHITEKTŪROS FORUMAS - 2022

(Mokslinė-praktinė konferencija)

KAF22

TEZIŲ RINKINYS

Žagarė, Joniškio raj.
2022-10-01

LIETUVOS KRAŠTOVAIZDŽIO ARCHITEKTŲ SĄJUNGA

FORUMO RENGĖJAS:

LIETUVOS KRAŠTOVAIZDŽIO ARCHITEKTŲ SĄJUNGA

FORUMO ORGANIZATORIUS:

LIETUVOS KRAŠTOVAIZDŽIO ARCHITEKTŲ SĄJUNGOS
VALDYBA

FORUMO RĖMĖJAI:

LIETUVOS
KULTŪROS
TARYBA

betono
mozaika

PARTNERIAI:

KULTŪROS
PAVELDO
DEPARTAMENTAS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJOS

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Forumo tezių rinkinio¹ sudarytojas: ©Jonas Jakaitis
(nuotr. aut. Jonas JAKAITIS; Jonas ABROMAS)

¹https://www.researchgate.net/publication/364330752_KRASTOVAIZDZIO_ARCHITEKTUROS_FORUMAS_-2022

FORUMO PROGRAMA

2022-10-01

Žagarė, Joniškio raj.

9.00-10.00	Registracija
10.00-10.10	Sveikinimo žodis: Vitalijus GAILIUS Joniškio raj. meras; Vidmantas BEZARAS Kultūros paveldo departamento direktorius
	Moderatorius: Jonas Jakaitis
10.10-10.30	Gintaras Stauskis. KRAŠTOVAIZDŽIO ARCHITEKTO PROFESINĖS KVALIFIKACIJOS PRIPAŽINIMO LIETUVOJE PERSPEKTYVA: BENDROJI KVALIFIKACIJOS PLATFORMA
10.30-10.50	Jonas Jakaitis. KRAŠTOVAIZDŽIO ARCHITEKTŪROS PRASMIŲ INTERPRETACIJOS
10.50-11.10	Jurga Silvija Večerskytė-Šimeliūnė. G.F.F.KUPHALDTO PROJEKTUOTO ŽAGARĖS DVARO PARKO RESTAURAVIMO YPATUMAI
11.10-11.30	G.Stauskis; P.Grecevičius; J. Abromas; J.Jakaitis KRAŠTOVAIZDŽIO ARCHITEKTŪROS TEISĖKŪROS YPATUMAI
11.30-12.15	Dalyvių pasisakymai (iki 5 min) ir diskusija: V.Bezaras (Kultūros paveldo departamento vadovas); V.GAILIUS (Joniškio raj. savivaldybės meras); M.Balčiūnas; D.Bičkienė (Joniškio raj. tarybos narys, architektūros padalinio vadovė); A.Mituzas; P.Grecevičius; I.Sakalaukaitė; V.Lekešius (LKAS atstovai) ir kt. dalyviai
12.15-12.30	Rezoliucijos pristatymas: Jonas Jakaitis; Gintaras Stauskis
12.30	Forumo pabaiga

Tradicinis, Lietuvos kraštovaizdžio architektų sąjungos periodiškai organizuojamas „**KRAŠTOVAIZDŽIO ARCHITEKTŪROS FORUMAS – 2022**“ (KAF-22) yra kraštovaizdžio formuotojų bendruomenei aktualus renginys. Šiais metais spalio mėn. 1 d. Joniškio raj. Žagarės regioninio parko lankytojų centre įvykusiame renginyje, aptarti aktualūs profesinės kvalifikacijos pripažinimo, teorinių bei praktinių kraštovaizdžio architektūros objektų vertinimo interpretacijų klausimai bei teisėkūros kraštovaizdžio architektūros srityje problemos. Forumo tikslas - pakviesti LKAS dalyvius bei platesnės visuomenės atstovus diskusijai apie nūdienos aktualias kraštovaizdžio architektūros problemas - pasiektas. Diskusijose pasidalinta įžvalgomis apie pasaulio ir Lietuvos kraštovaizdžio architektūros raidos tendencijas, šios srities plėtros perspektyvą. Po diskusijų priimta kraštovaizdžio architektūros bendruomenei aktuali rezoliucija diskutuotomis temomis.

Forumo temos

- Šiuolaikinės kraštovaizdžio architektūros objektų vertinimo interpretacijos
- Kraštovaizdžio architektų studijos profesinės kvalifikacijos pripažinimas
- Teisėkūros problematika

Forumo organizacinis komitetas:

Prof. dr. Jonas Jakaitis (LKAS, VILNIUS TECH) (forumo vadovas, e-paštas: jakaitis.jonas@gmail.com)

Nariai:

Alvydas Mitzas (LKAS)

Prof. dr. Gintaras Stauskis (LKAS, VILNIUS TECH)

Jurga Silvija Večerskytė (LKAS, VILNIUS TECH)

Forumo mokslo komitetas: *(sudarytas žurnalo "Kraštovaizdžio architektūra" redakcinės kolegijos pagrindu)*

Prof. dr. Petras Grecevičius (LKAS, KU), (komiteto pirmininkas)

Nariai:

Dr. Jonas Abromas (LKAS, KU)

Prof. dr. Indrė Gražulevičiūtė -Vilėniškė (LKAS, KTU)

Prof. dr. Jonas Jakaitis (LKAS, VILNIUS TECH)

Prof. dr. Jūratė Kamičaitytė (LKAS, KTU)

Dr. Asta Klimienė (KU Botanikos sodas)

Prof. habil. dr. Arvydas Matulionis (LMA)

Prof. dr. Gintaras Stauskis (LKAS, VILNIUS TECH)

Recenzentai *(kviečiami individualiai susitarus):*

Dr. Jonas Abromas (LKAS, KU); Ramunė Baniulienė (LKAS; Vilniaus m. Savivaldybės administracija); Dr. Vaiva Deveikienė (LKAS; Vilniaus m. Savivaldybės administracija); Prof. dr. Jonas Jakaitis (LKAS, VILNIUS TECH); Prof. dr. Jūratė Kamičaitytė (LKAS, KTU); Dr. Asta Klimienė (KU Botanikos sodas); Doc. Giedrė Ingrida Laukaitytė-Malžinskienė (LKAS; VGTU); Prof. habil. dr. Arvydas Matulionis (LMA); Doc. dr. Liutauras Nekrošius (VILNIUS TECH); Mantas Pilkauskas (LKAS; VDU); dr. E. Ramanauskas (LKAS, KTU), Irena Sakalauskaitė (LKAS) Prof. dr. Gintaras Stauskis (LKAS, VILNIUS TECH); Prof. dr. Indrė Gražulevičiūtė -Vilėniškė (LKAS, KTU)

LIETUVOS KRAŠTOVAIZDŽIO ARCHITEKTŲ SĄJUNGA

FORUMO RĖMĖJAI:

LIETUVOS
KULTŪROS
TARYBA

betono
mozaika

PARTNERIAI:

KULTŪROS
PAVELDO
DEPARTAMENTAS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJOS

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

KRAŠTOVAIZDŽIO ARCHITEKTO PROFESINĖS KVALIFIKACIJOS PRIPAŽINIMO LIETUVOJE PERSPEKTYVA: BENDROJI KVALIFIKACIJOS PLATFORMA

Gintaras STAUSKIS

(LKAS pirmininkas, Vilnius Tech profesorius)

Santrauka. Kraštovaizdžio architekto profesija yra gana jauna Europoje, todėl jos teisinio reguliavimo skirtumai, kylantys iš ilgą laiką vyravusios siauros sampratos, aktuali daugelyje ES šalių. Profesijos reguliavimas teikia galimybę užsakovams pasiekti daugiau projektų ir realizacijų kokybės, nes reikalavimai specialisto darbui tampa aiškiau apibrėžti, o projektavimo ir priežiūros paslaugas teikiantis specialistas turi laikytis aiškesnių profesijos standartų. Specialistams įteisintas profesijos reguliavimas kelia iššūkį nuolat kelti savo profesinius gebėjimus, dalyvaujant LKAS teikiamoje nuolatinio profesinio augimo mokymų programoje, taip pat kituose profesinio tobulėjimo renginiuose Lietuvoje ir užsienyje. Specialistas, kurio profesinė kvalifikacija yra pripažinta teisiniu būdu, turi prisiimti atsakomybės už parengtų projektų kokybę, jam būtų taikomi civilinės atsakomybės reikalavimai, numatyti LR CK. Kraštovaizdžio architektas taip pat turės atsakingiau

laikytis profesinės etikos principų ir konkrečių reikalavimų, kurie yra suformuluoti IFLA Europe, taip pat ir LKAS.

VILNIUS TECH koordinuojamo ES projekto InnoLAND partnerių iš Suomijos, Austrijos, Vengrijos, Portugalijos ir Olandijos komanda, įtraukusi į procesą IFLA Europe, ES šalių KA asociacijas ir pačius kraštovaizdžio kūrėjus, sukūrė profesinės kvalifikacijos pripažinimo koncepciją, įgavusią Bendrosios kompetencijų platformos KA (Common Training Framework for LA) formą ir turinį. Šis dokumentas, rengiamas pagal ES Profesinės kvalifikacijos direktyvą (Professional Qualification Directive PQD), apima reikalavimus kraštovaizdžio architekto išsilavinimui, profesinei praktikai ir nuolatiniam profesiniam augimui. CTF pateikti detalūs nurodymai, kokie gebėjimai turi būti įgyjami studijų metu, suformuluoti principiniai reikalavimai studijoms, pavyzdžiui, teorijos ir praktikos dalykų santykis, aprašytas kvalifikacijos pripažinimo procesas. CTF bus itin naudinga Lietuvai, kur kraštovaizdžio architekto profesija vystosi su pertrūkiais: skatins šalies kraštovaizdžio specialistų profesinį tobulėjimą ir gerins jų darbo sąlygas, kels kraštovaizdžio tvarkymo darbų kokybę ir teikiamą naudą gyventojams.

Bendradarbiaujant su socialiniais partneriais ir valdžios institucijomis siekti kraštovaizdžio architekto profesinės kvalifikacijos pripažinimo tvarkos įteisinimo. Už pagrindą imti Bendrojoje kvalifikacijos platformoje (BKP) formuluojamas nuostatas. Toliau rengti kraštovaizdžio architektų nuolatinio profesinio augimo mokymus lietuvių kalba ir su Baltijos jūros regiono šalių asociacijomis. Remti esamas kraštovaizdžio

architektūros studijų programas ir jaunosius specialistus, įtraukiant juos į LKAS veiklas.

Raktiniai žodžiai: Kraštovaizdžio architekto profesija, Bendroji kompetencijų platforma, nuolatinis profesinis ugdymas

KRAŠTOVAIZDŽIO

ARCHITEKTŪROS PRASMIŲ INTERPRETACIJOS:

Kraštovaizdžio architektūros ir daiktinės aplinkos kokybės vertinimo aspektas

Jonas JAKAITIS

(LKAS valdybos narys, LKAS Ekspertų tarybos pirmininkas, Vilnius Tech DK profesorius)

Santrauka. Straipsnyje estetiniai kraštovaizdžio architektūros (KrArch) ir daiktinės aplinkos dizaino objektų estetizavimo kokybinės **interpretacijos aptariamoms** remiantis Vakarų teoretikų, taip pat pasaulio ir Lietuvos kultūrologų studijomis bei charakteringais nuo XIX a. pirmos pusės KrArch Lietuvos praktinių darbų tyrimais. Plėtojant *utilitarumo* idėjas, pabrėžiama ikonografinės meno kūrinio analizės svarba kaip *ikonologinio interpretacinio (ekspertinio) metodo „vidinėms esmėms“* dekoduojant ir su tuo susijusiai fenomenų interpretacijai atskleisti. Tema globaliu mastu vis dar diskutuojama įvairiais mokslinės žinovystės aspektais, keliami meno objekto *interpretacinio (ekspertinio) vertinimo kokybės klausimai* bei abejonė *vertinimo kriterijų* reikšmių tikrumu. Dažnai abejojama koku mastu skirtingos to paties meno kūrinio ekspertinio vertinimo *interpretacijos* bei požiūriai į kūrinio tapatybę yra tikri lyginant su galutine *meno kūrinio*

verte viešame diskurse. Taip pat keliamas klausimas: ar teigiant, kad eksperto nuomonė ir jo *interpretacija* turėtų būti adekvati visuomenėje suprantamai meno kūrinio prasmei yra teisinga?

Tokią polemikos kryptį nulėmė LKAS, 2022 m. LKT finansuojamos programos potėmės „Kraštovaizdžio architektūros projektų ir objektų vertinimo sistemos kūrimo“ įgyvendinamumas. Todėl straipsnyje daugiausiai dėmesio skiriama *ikonologijos interpretaciniam* meno kūrinio analizės metodui aptarti ir tai bandoma daryti šiuolaikinės postmodernios sociokultūrinės aplinkos kontekste.

Polemikoje formuluojama hipotezė, į kurią atsakoma, kad *ikonologija kaip* menotyros metodas, gali būti taikomas ne tik istoriniams dailės kūriniams analizuoti, bet ir šiuolaikinio meno, taip pat ir KrArch, bei daiktinės aplinkos „*vidinės esmės*“ ir simboliams aiškinti (*interpretuoti*).

Mokslinio tyrimo pagrindu daroma išvada, kad vertinant *formalistinius veiksnius* bei remiantis *meno kūrinio ikonologine interpretacija*, iš esmė galima perprasti ne tik, šiuo atveju KrArch ir jos daiktinės aplinkos estetikos hierarchinių formų pamatines struktūras, bet ir jas dekoduojant, atpažinti meno kūrinio „*vidinės esmės*“ tai siejant su meno kūrinio ikonografija.

Raktiniai žodžiai: ikonologinis menotyros metodas, KrArch ir DADO kūrinio „vidinė esmė“, Interpretacija, taikomasis menas.

G.F.F.KUPHALDTO

PROJEKTUOTO ŽAGARĖS DVARO PARKO RESTAURAVIMO YPATUMAI

Jurga Silvija VEČERSKYTĖ

(LKAS valdybos narė, Vilnius Tech lektorė)

Santrauka. Žagarės regioniniame parke pagal projektą „Kraštovaizdžio vertybių apsauga ir pritaikymas pažinti“ vykdomi Žagarės dvaro parko infrastruktūros bei želdinių tvarkybos darbai. Ekspertų, mokslininkų pastangų dėka, šis kultūros paveldo objektas prikeliamas naujam gyvenimui.

XIX a. pr. Žagarės klasicizmo dvaro sodyba su angliško stiliaus parku priklausė grafiui Platonui Zubovui. Parkas išplėstas valdant Naryškinams, kurie pasikvietė žinomą to meto architektą G. F. F. Kuphaldtą. Straipsnyje leliamas tikslas aptarti architekto G. F. F. Kuphaldto kūrybą, angliško stiliaus peizažinio parko su kotedžinio stiliaus nameliais formavimo ypatumus, unikalų dendrofloros asortimento dermę su neogotikos žirgyno pastatų funkcinėmis erdvėmis.

Nūdienos tvarkymo darbai, kurių eigoje restauruojami ir tvarkomi egzistuojantys istoriniai takai, Malūno gatvės ir Liepų alėjos, rūmų parteriai, tvenkiniai, lauko riedulių grindinys, gėlynai, upelio vagos šlaitai, atkuriamą takų tinklo ikonografija, sujungiant į vieną sistemą išlikusius XIX a. pab.,

XX a. pr. restauruojamus, naujai atkuriamus išnykusius takus. Istorinį želdyną siekiama pritaikyti visuomenės poreikiams, panaudojant svarbiausias istoriškai susiklosčiusias rekreacines, kultūros, žirgų sporto renginių, istorijos ir gamtos pažinimo edukacines funkcijas.

Vis dėlto apibendrinant, galima teigti apie itin sudėtingą tvarkybos procese daugelio rangovų veiklos koordinavimą, darbų grafikos suderinamumą.

Raktiniai žodžiai: Žagarės dvaro sodyba, angliško stiliaus parkas, peizažinis parkas.

KRAŠTOVAIZDŽIO ARCHITEKTŪROS TEISĖKŪROS YPATUMAI

1. INFORMACINIS PRANEŠIMAS DĖL ŽELDYNŲ PLOTŲ NORMŲ SKAIČIAVIMO TAVARKOS

Gintaras STAUSKIS

(LKAS pirmininkas, Vilnius Tech profesorius)

Aplinkos ministerijai patvirtinus naujas Viešųjų atskirųjų želdynų plotų normas ir priklausomųjų želdynų plotų normų apskaičiavimo tvarkos aprašą paaiškėjo daug klausimų, susijusių su šio teisės akto praktiniu taikymu. AM sudaryta darbo grupė, kurioje dirba keletas LKAS narių, rengia pasiūlymus jau patvirtintam dokumentui tobulinti. Vertinant šių normų praktinį taikymą skaičiuojant tinkamą ar trūkstamą želdinių kiekį šalies miestuose, AM parengė skaičiavimo algoritmą ir įrankį, kurio pagalba tikrinama, kaip atrodytų pagal patvirtintus reikalavimus apskaičiuotas esamų ir reikiamų želdynų kiekis skirtingo dydžio ir struktūros šalies miestuose. LKAS teikia pasiūlymus šiam teisės aktui tobulinti.

Raktiniai žodžiai: želdynų plotų normos, priklausomieji želdynai, atskirieji želdynai

2. ALTERNATYVIOSIOS ENERGETIKOS ĮRENGINIŲ VIZUALINIO POVEIKIO KULTŪRINIAMS KRAŠTOVAIZDŽIAMS VERTINIMO METODIKOS AKTUALIJOS

Petras GRECEVIČIUS¹; Jonas ABROMAS²

(¹LKAS valdybos narys, KU profesorius; ²LKAS narys, KU mokslininkas)

Santrauka. Dėl didėjančių vėjo elektrinių erdvinių parametru, kinta ir vizualinis poveikis kraštovaizdžiui. Rengiant kai kurių savivaldybių bendruosius planus tenka atlikti operatyvius mokslinius tyrimus (Abromas, J.; Grecevičius, P.; Trutnevis, V.) siekiant nustatyti orientacinius apsauginių zonų parametrus nuo vėjo elektrinių iki saugomų teritorijų objektų. Planavimo normų stygius lėmė vėjo elektrinių parkų, darkančių vertingą kultūrinį kraštovaizdį atsiradimą pajūrio regione.

Saulės moduliai ant pastatų stogų ar fasadų reikšmingai keičia ir architektūros raišką. Alternatyvios energetikos technologijų plėtros poveikis kultūriniais ir gamtiniais kraštovaizdžiams ateityje nekelia abejonių. Vėjo elektrinių vizualinio poveikio kraštovaizdžiui moksliniai tyrimai jau įgauna konkrečius skaitinius parametrus. Tačiau problematiškas daugiarūšių ir skirtingų tipų jėgainių paveikto kraštovaizdžio vertinimas.

Apibendrinant galima teigti, vėjo ir saulės elektrinių vizualinio poveikio vertinimo patirtis leidžia teigti, jog vertinimo metodikų ar rekomendacijų rengimas vėluoja, dėl ko dažnai kyla nesutarimai tarp elektrinių vystytojų, projektuotojų ir vietos savivaldos institucijų. Pasaulinė alternatyvios energetikos vystymo praktika patvirtina, jog naujų technologijų plėtra intensyvės ir Lietuvoje. Ypatingai didelės

pavojus kyla istorinių miestovaizdžių kokybei. Jau dabar stebimas tradicinei pastatų architektūrai nebūdingų detalių atsiradimas fasaduose ar ant stogų. Todėl rekomenduojame AM kuo skubiau parengti paketą taisyklių, apimančių visą spektrą alternatyvios energetikos įrenginių vizualinio poveikio vertinimui.

Raktiniai žodžiai: kultūrinis kraštovaizdis, saulės jėgainė, vėjo elektrinė, elektrinių vizualiniai parametrai.

3. LKAS EKSPERTŲ TARYBOS POLEMIKA APIE „STATYBOS KODEKSO“ RENGIMO ĮGYVENDINAMUMĄ

Jonas JAKAITIS

(LKAS valdybos narys, LKAS Ekspertų tarybos pirmininkas, Vilnius
Tech DK profesorius)

Informacinio pranešimo tikslas – atskleisti LKAS ekspertų tarybos diskusijos apie „Statybos kodeksą“, kurį LR aplinkos ministerija pateikė visuomenei svarstyti, rezultatus.

Siekiant suprasti „Statybos kodekso“ koncepcijos keliamą tikslą – parengti kodifikuotą dokumentą, kuriame būtų sistemškai reglamentuotos statybos projektų rengimo ir įgyvendinimo stadijos, LKAS ET nuomone būtina atkreipti Kodekso rengėjų dėmesį į su statybų procesu ir veiklomis

susijusių tokių sričių kaip kraštovaizdžio architektūros eliminavimą. Siekiant užtikrinti esminių pokyčių įgyvendinant kokybinę statybinio reguliavimo pertvarką, būtina teisinio reguliavimo ir veiklų konsolidacija.

Antai, JK pavyzdžiu galima teigti, kad statybos leidimas reikalingas visiems žemės vystymo (angl. development of land) projektams (tai su statybų procesu susijusi sritis), siejamiems su kraštovaizdžio formavimu. Vystymo sąvoką apima statybos, inžineriniai ar kasybos darbai virš, ant ir po žeme bei bet koks pastato ar žemės materialus naudojimo būdo pakeitimas (angl. *Town and Country Planning Act 1990*). Būtent šiuo pagrindu į viešąsias erdves JK žiūrima kaip į atskirą statybos objektą. Todėl statybos leidimui gauti, viešojoje erdvėje kaip kraštovaizdžio architektūros formavimo veiklos objektui turi būti detalai suplanuoti ir parengti techniniai projektai. Jiems parengti, ET nuomone turi būti suformuota kraštovaizdžio architektūros objekto sąvoka.

Apibendrinant, ET suformulavo ir pateikė LR AM pasiūlymą, kuriame pažymima, kad I-ji Kodekso koncepcijos alternatyva (1 lentelė) su tam tikrų svarbių sričių papildymu yra tinkamiausia ir jai pritaria (2 lentelė). LKAS ET nariai taip pat mano, kad Strateginio planavimo, Teritorijų/erdvinio planavimo bei Saugomų teritorijų planavimo, Kultūrinio kraštovaizdžio bei kraštovaizdžio architektūros objektų planavimo ir projektavimo komponentai yra neatsiejamos statybų proceso dalys.

Raktiniai žodžiai: kultūrinis kraštovaizdis, Kodeksas, kraštovaizdžio architektūros objektas

1 lentelė. LR AM siūlomos Kodekso koncepcijos alternatyvos

3 alternatyvos. Skirtumai

	Peržiūros reguliavimo sritys		
	I alternatyva	II alternatyva	III alternatyva
Teritorijų planavimas			
Žemėtvarka			
Kadastriniai matavimai			
Žemės naudojimo sąlygos			
Statybiniai tyrimai			
Projektavimas			
Architektūros kokybės reikalavimai			
Reikalavimai atskiroms statinių kategorijoms			
Statyba			
Nekilnojamųjų turto objektų formavimas			
Nekilnojamųjų turto objektų registravimas			
Statinių naudojimas ir priežiūra			
Statinių pabaiga			
Teritorijų planavimo valstybinė priežiūra			
Statybos valstybinė priežiūra			

2 lentelė. LKAS siūloma I alternatyva

Reguliavimo sritys	Koncepcija (peržiūros reguliavimo sritys)		
	I alternatyva	II alternatyva	III alternatyva
Teritorijų/erdvinis planavimas, Saugomų teritorijų planavimas	+	-	-
Strateginis planavimas	+	+	-
Žemėtvarka	+	-	-
Kadastriniai matavimai	+	-	-
Žemės naudojimo sąlygos	+	-	-
Statybiniai, Aplinkos tyrimai	+	+	-
Projektavimas	+	+	-
Architektūros kokybės reikalavimai	+	+	-
Kultūrinio kraštovaizdžio kokybės reikalavimai	+	+	+
Poveikio apinkai tyrimai ir vertinimas	+	+	+
Projektavimo ir statybos reikalavimai atskiroms statinių kategorijoms	+	+	-
Statyba	+	+	-
Nekilnojamųjų turto objektų formavimas ir registravimas	+	-	-
Nekilnojamųjų turto objektų registravimas	+	-	-
Statinių naudojimas ir priežiūra	+	+	-
Statinių pabaiga???	+	+	-
Teritorijų planavimo valstybinė priežiūra	+	-	-
Nekilnojamojo kultūros paveldo valstybinė priežiūra	+	+	-
Statybos valstybinė priežiūra	+	+	-

**LIETUVOS KULTŪRINIO
KRAŠTOVAIZDŽIO KARKASAS. REPREZENTACINIAI
VIZUALINIAI KORIDORIAI, „SALOS“ IR ATMINTIES
PAVEIKSLAI.**

Petras GRECEVIČIUS

(LKAS valdybos narys, KU profesorius)

Santrauka. Žmogų supančią aplinką formuoja gausus būrys įvairių sričių specialistų. Ypač procesai suaktyvėjo panaudojant įvairių Europos fondų paramą. Sukurta saugomų teritorijų sistema, renovuotos daugelio istorinių dvarų sodybos, įrengti dviračių takai, rekonstruotos miestų ir miestelių aikštės, renovuoti istoriniai ir sukurti nauji parkai. Atrodytų, jog Lietuvos kultūrinis kraštovaizdis turėtų savo kokybe ženkliai išsiskirti kitų Baltijos šalių tarpe savitais identiteto bruožais, demonstruoti darną ir pozityvią emocinę terpę. Tačiau faktinė būklė nėra tokia, kokios galima būtų tikėtis. Kokios nepakankamai sėkmingai vykdomos kultūrinio kraštovaizdžio formavimo priežastys? Šio straipsnio autorius pasiremdamas ilgalaikių mokslinių tyrimų patirtimi ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje, ieško atsakymų į šį klausimą. Straipsnyje aptariami kai kurie Lietuvos kultūrinio kraštovaizdžio aspektai susieti su

reprezentacinių vizualinių koridorių kaita, lankytojų sąmonėje susiformuojančiais atminties paveikslais.

Kuriant Lietuvos saugomų teritorijų sistemą tikėtasi, kad ji pilnai reprezentuos visas svarbiausias šalies kultūrinio kraštovaizdžio vertybes, suteiks galimybę atkurti prarastas, o taip pat tinkamai saugoti ir sudaryti galimybę nuosekliai su jomis susipažinti.

Raktiniai žodžiai: kultūrinis kraštovaizdis, karkasas, reprezentaciniai objektai, atminties paveikslas.

KAF22

KRAŠTOVAIZDŽIO ARCHITEKTŪROS FORUMO – 2022

Įvykusio 2022 m. spalio 1 d.

Joniškio rajono Žagarės regioninio parko lankytojų centre, Žagarėje

REZOLIUCIJA

Tradicinis Lietuvos kraštovaizdžio architektų sąjungos periodiškai organizuojamas „**KRAŠTOVAIZDŽIO ARCHITEKTŪROS FORUMAS – 2022**“ (KAF-22) yra kraštovaizdžio formuotojų bendruomenei aktualus renginys. Šiais metais spalio mėn. 1 d. Joniškio rajone Žagarės regioninio parke įvykusiame renginyje, aptarti aktualūs profesinės kvalifikacijos pripažinimo, teorinių bei praktikinių kraštovaizdžio architektūros objektų vertinimo interpretacijų bei teisėkūros kraštovaizdžio architektūros srityje klausimai. Forumo tikslas - pakviesti LKAS dalyvius bei platesnės visuomenės atstovus diskusijai apie nūdienos aktualias kraštovaizdžio architektūros problemas - pasiektas. Diskusijose pasidalinta įžvalgomis apie pasaulio ir Lietuvos kraštovaizdžio architektūros raidos tendencijas, šios srities plėtotės perspektyvą. Po diskusijų priimta kraštovaizdžio architektų bendruomenei aktuali rezoliucija diskutuotomis temomis.

KAF-22 PATVIRTINO, kad šalies kraštovaizdis kinta ne visuomet pageidaujama palankia linkme, pastebimi nihilistiniai postmodernios kultūros raidos reiškiniai, stinga visaapimančio, holistinio požiūrio į aplinkos formavimą ir visuomenės ugdymo. Kraštovaizdžio architekto profesija neturi aiškaus teisinio reguliavimo. Stokojama valstybės strategijos kraštovaizdžio architektūros srityje ir jos įgyvendinimo, profesionalios kraštovaizdžio architektūros bendruomenės prioritetų savivaldybėse stiprinimo.

KAF-22 dalyviai SIŪLO:

- Skatinti ir remti profesinių kraštovaizdžio architektūros forumų organizavimą, pagrindinį dėmesį skiriant bendradarbiavimo su socialiniais partneriais ir vietos valdžios institucijomis plėtojimui.
- Siekti kraštovaizdžio architekto profesinės kvalifikacijos pripažinimo tvarkos įteisinimo, už pagrindą imant InnoLAND projekto partnerių parengtoje Bendrojoje kvalifikacijos platformoje (BKP) formuluojamas nuostatas.
- Nustatyti aiškius kraštovaizdžio architektūros (ne dizaino) profesinius reikalavimus.
- Skatinti ir remti rengiamus kraštovaizdžio architektų nuolatinio profesinio augimo mokymus su Baltijos jūros regiono šalių asociacijomis bei lietuvių kalba, formuojant bendrą holistinį supratimą apie kraštovaizdžio architektūros formavimo aktualijas ir keliant mokymų dalyvių profesinę kvalifikaciją.
- Skatinti ir remti esamas kraštovaizdžio architektūros studijų programas ir jaunuosius specialistus, įtraukiant juos į LKAS ir valstybinių institucijų bei savivaldybių profesines veiklas.

- Siekti, kad naujai rengiamo Statybos kodekso projekte būtų nustatytos aiškios ir nuoseklios taisyklės ne tik dėl statinių statybos, jų projektavimo bei naudojimo, atsisakant perteklinio, dubliuojančio, kazuistinio teisinio reguliavimo, bet ir kraštovaizdžio architektūros bei viešųjų erdvių kompleksiškos sampratos formulavimo, įtraukiant į Kodeksą visas su statybų procesu susijusias sritis.
- Pritarti LKAS ekspertų tarybos nuomonei ir palaikyti I-ją Statybos kodekso koncepcijos alternatyvą su Strateginio planavimo, Teritorijų erdvinio planavimo bei Saugomų teritorijų planavimo, Kultūrinio kraštovaizdžio bei Kraštovaizdžio architektūros planavimo ir projektavimo komponentų įtraukimu.
- Pasitelkus kraštovaizdžio architektūros ir gretimų sričių ekspertus, naujai įvertinti ir pakeisti želdynų planavimo normų, šiuo metu mažinančių viešųjų erdvių pasiekiamumą, rodiklių reglamentavimą.
- Siekiant tvarios kraštovaizdžio architektūros, ypatingą dėmesį telkti žemės paviršiaus reljefo, dirvožemio, pažemio, oro, *paviršinių ir gruntinių vandenų*, tvarkybai.

LKAS pirmininkas

Gintaras Stauskis

LKAS Ekspertų tarybos pirmininkas

Jonas Jakaitis